

Activiteitenverslag Stichting Thessalika Erga 2014

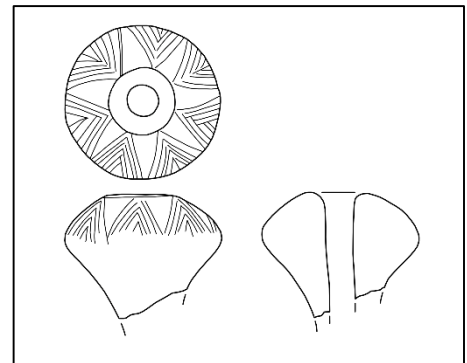
De stichting heeft in 2014 de volgende drie activiteiten ondersteund.

1. Onderzoek aardewerk Midden-Bronstijdvindplaats Magoula Pavlína, voorjaar 2014

Corien Wiersma (RuG) heeft onderstaand verslag uitgebracht met betrekking tot de studie en publicatie van het aardewerk van de Griekse Bronstijd nederzetting Magoula Pavlína in Thessalië.

De auteur heeft een kort bezoek gebracht aan de apothiki in Almirós tussen 31 oktober en 4 november 2013. De kosten hiervan zijn gedekt door de Mediterranean Archaeological Trust. Tijdens dit bezoek is het materiaal in 'ware' groepen ingedeeld en is verkennend onderzoek verricht. Zo bleek dat de nederzetting niet alleen in de Midden Bronstijd was bewoond, maar ook in de Vroege Bronstijd. Tijdens het bezoek zijn voorbereidingen getroffen voor de campagne van 2014, zijn contacten gelegd met de Griekse Archeologische Dienst, en afspraken gemaakt over de publicatie.

Het studieseizoen van 2014 vond plaats van 25 april tot en met 26 mei. Tijdens deze periode zijn de auteur en Reinder Reinders voortdurend aanwezig geweest. De tekenares Kalliope Theodoropoulou was aanwezig van 27 april tot 15 mei. Tijdens een periode van 15 werkdagen heeft ze meer dan 300 objecten getekend, met name scherven maar ook enkele stenen en terracotta objecten (zie afbeelding). Alle objecten worden momenteel door Reinders gedigitaliseerd. Alle getekende objecten zijn door de auteur gecatalogiseerd. Dit houdt ondermeer een beschrijving van het volgende in: afmetingen, vorm, ware, oppervlakte kleur en bewerking, decoratie, datering en mogelijke parallellen. Alle gecatalogiseerde objecten werden ook gefotografeerd. Verder zijn samenvattende opmerkingen gemaakt over de verschillende aardewerk groepen en over de gehele assemblage.

Tijdens het studieseizoen hebben we verschillende bezoeken gekregen van Dimitri Agnousiotis van de Eforie van Magnesia die zal participeren in de publicatie van het materiaal. Eleni Froussou van de Eforie in Lamia is ook gecontacteerd.

De data zullen worden samengebracht in een monografie als onderdeel van de Groningen Archaeological Studies (GAS), die gepubliceerd wordt door Barkhuis Publishing en de Universiteitsbibliotheek Groningen.

2. Veldwerkcampagne Klassiek Halos 2014

Jaime van der Heul MA bracht namens de studenten van de veldwerkcampagne het volgende verslag uit.

In de zomer van 2014 heeft een team van studenten en archeologen van de Rijksuniversiteit Groningen, in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en de Eforie van Magnesia, onderzoek verricht op de Magoula Plataniótiki, de vermoedelijke locatie van de Klassieke stad Halos.

Dit onderzoek was begonnen in 2013 met het openen van vier testputten. Ook in 2014 werkte het team uit Groningen in put 3. Deze put had al een deel van een indrukwekkende monumentale muur prijsgegeven en de campagne van 2014 had als doel om meer informatie te verwerken, waarbij een grondige documentatie van de werkzaamheden en vondsten van

groot belang waren. Voorafgaand aan de campagne kreeg ieder teamlid specifieke taken en verantwoordelijkheden toebedeeld voor een goede documentatie van de verworven informatie.

Na de verwijdering van de aarde waarmee de put in 2013 was gevuld kon het echte werk beginnen. De put werd zowel in oostelijke als westelijke richting langs de monumentale muur uitgebreid. Ook ten noorden van de muur werd een flink stuk extra opgegraven.

Aan de voorzijde (zuidzijde) van de monumentale muur werd in oostelijk richting niet alleen een extra deel van de muur blootgelegd, om een beeld te krijgen van de stratigrafie werd er ook nog een flink stuk de diepte ingewerkt. Het werd duidelijk hoe de fundamente van de muur waren geconstrueerd. Tevens werd er een vloer of straatniveau, bestaande uit een laag van kleine gekleurde steentjes, gevonden. De vondst van een Korinthische dakpan vlak boven dit vloerniveau kan onderdeel geweest zijn van een monumentaal gebouw. Op een dieper niveau werden enkele lagen van zandige grond aangetroffen duidend op een strandwal.

Aanvankelijk was eenzelfde verdieping ook de bedoeling in westelijke richting, maar wegens omstandigheden bleek dit niet mogelijk. Voorzichtigheid was namelijk geboden met de ontdekking van een fragiel schist-achtig type steen. Verder graafwerk zou echter een rij van drie rechtopstaande stenen prijsgeven. Opvallend van deze rij stenen is de plaatsing, haaks op de monumentale muur en in lijn met de ondersteuningsmuur ten noorden van de monumentale muur.

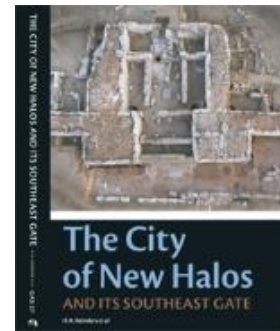
De werkzaamheden aan de noordzijde van de monumentale muur bracht zowel de stratigrafie als de constructie van de muur in kaart. Puinlagen, die tijdens het opgraven al waren aangetroffen, konden in de stratigrafie duidelijk worden onderscheiden. De fragmentarische aard van de, relatief weinig, vondsten lijken vooral op een kunstmatig vulling te wijzen.

De campagne van 2014 heeft een schat aan informatie over de Magoúla Plataniótiki opgeleverd. Op dit moment lijkt de monumentale muur in put 3 onderdeel te zijn van een kunstmatig gecreëerd podium waar eens een noemenswaardig gebouw heeft gestaan. De stelling dat de Magoúla Plataniótiki de locatie van Klassiek Halos is, is nog niet onomstotelijk bewezen, maar is met de campagne van 2014 wel aannemelijker gemaakt. In de vier putten zijn architectonische resten aangetroffen van huiselijke en monumentale aard. De locatie van de site vlak aan de kust, correspondeert met de informatie uit historische bronnen. Luchtfoto's van de Magoúla laten patronen van regelmatige bebouwing zien. Geofysisch onderzoek heeft in april 2015 plaatsgevonden en er wordt met spanning gewacht op de resultaten.

De voorlopige resultaten van de campagne zijn gepresenteerd op het '5th Archaeological Work of Thessaly and Central Greece Congress' in Volos, in februari van 2015. Ook wordt aan een artikel gewerkt en staat voor de zomer van 2015 een materiaalcampagne gepland om de gevonden artefacten te bestuderen om zo meer informatie omtrent de datering van de site te achterhalen.

3. Roelf Barkhuis: vormgeving publicatie 'The City of Halos and its Southeast Gate'

In augustus 2014 is bij Barkhuis Publishing de publicatie 'The City of New Halos and its Southeast Gate' verschenen. De opgraving en het onderzoek van een grote stadspoort staat in deze publicatie centraal. De Stichting heeft in de pre-publicatiefase een subsidie verleend voor de vormgeving van het boek door Nynke Tiekstra.

4. Boekpresentatie "City of New Halos"

Op dinsdagmiddag 7 oktober 2014 vond in de collegezaal van het GIA aan de Poststraat 6 te Groningen de feestelijke uitreiking plaats van het eerste exemplaar van het boek over de Zuidoostpoort van Nieuw Halos, redactie en belangrijkste auteur: Reinder Reinders.

Het programma zag er als volgt uit:

- 17.00 uur: Ontvangst collegezaal, opening door Sofia Voutsaki, toelichting website door Reinder Reinders
- 17.20 uur: Kantine, drankje (stand Barkhuis met boeken en promotie Thessalika Erga)
- 17.40 uur: Toelichting opgraving Zuidoostpoort door Reinder Reinders
- 17.45 uur: Aanbieding boek door Sofia Voutsaki aan Gerry Wakker, decaan Letteren
- 18.00 uur: Afsluiting door Wietske Prummel namens de Stichting Thessalika Erga

